

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/192/2016
Identifikačné číslo spisu:	8812208493
Dátum vydania rozhodnutia:	16.08.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8812208493.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D., bývajúceho v X. zastúpeného JUDr. Miroslavom Gogom, advokátom, so sídlom vo Vranove nad Topľou, Štúrova č. 129, proti žalovaným 1/ Z. bývajúcemu v H., zastúpenému Mgr. Petrom Kavuličom, advokátom, so sídlom v Humennom, 26. novembra č. 1510/3, 2/ Slovenskej kancelárii poisťovateľov, so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta č. 82, IČO: 36 062 235, zastúpenej spoločnosťou Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad č. 4, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 9 C 85/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 3. februára 2016 sp. zn. 15 Co 301/2015-115, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 3. februára 2016 sp. zn. 15 Co 301/2015-115 z r u š u j e a v e c mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. apríla 2015 sp. zn. 9 C 85/2012 zamietol žalobu o náhradu škody a o trovách konania rozhodol tak, že o týchto bude rozhodnuté v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku. V prejednávanej veci mal súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že neexistuje príčinná súvislosť medzi zdravotným stavom žalobcu a úrazom, ktorý žalobca utrpel pri dopravnej nehode, a teda nie je daný jeden zo základných zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu. Súd prvej inštancie skonštatoval, že škoda, v danom prípade ujma na zdraví, nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke dopravného prostriedku, a preto uplatnený nárok žalobcu nie je dôvodný.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 3. februára 2016 sp. zn. 15 Co 301/2015-115 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie v predmetnej veci vykonal potrebné dokazovanie a na jeho základe dospel k správnym skutkovým záverom, z ktorých vyvodil aj správny právny záver.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Podľa žalobcu v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok

nesprávne rozhodnutie vo veci a následne rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 O.s.p.). Žalobca namietal, že nevykonaním žalobcom navrhovaného ďalšieho znaleckého dokazovania sa mu ako strane sporu odňala možnosť konať pred súdom. Žalobca poukázal na skutočnosť, že ak súd nevykonal všetky potrebné navrhované dôkazy, nebol zistený náležité skutkový stav veci a následne nemohol súd vec po právnej stránke správne posúdiť. Žalobca navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu a aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 1/ sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť, nakoľko žalobcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom, súdy vykonali dokazovanie v potrebnom rozsahu, ktorým preskúmali vec, vyvodili správne závery a v súlade s právnymi predpismi svoje rozhodnutia podrobne odôvodnili.

6. Dovolanie bolo podané 7. apríla 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo možné dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

9. Dovolanie žalobcu smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 238 O.s.p. prípustné. Dovolanie žalobcu teda v zmysle § 238 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

10. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z týchto väd vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 a/ až g/ O.s.p.

11. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

12. Žalobca namietal vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

13. Žalobca vyvodzoval procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. z toho, že nevykonaním ďalšieho znaleckého dokazovania navrhovaného žalobcom mu súdy ako strane sporu odňali možnosť konať pred súdom.

14. Dovolací súd uvádza, že táto námietka žalobcu nie je dôvodná. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z označených dôkazov súd v rámci dokazovania vykoná, bolo vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie vecou strán sporu (pozri uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011).

15. Pokiaľ ide o námietku žalobcu spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci najvyšší súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

16. Pokiaľ je žalobcom namietaná „iná procesná vada“, dovolací súd poznamenáva, že taká vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), úspešne však môže byť uplatnená iba v procesnej prípustnosti dovolania. Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). I keby teda v preskúmvanej veci došlo k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladalo by to prípustnosť dovolania žalobcu.

17. Žalobca z hľadiska obsahového v dovolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. V tejto súvislosti najvyšší súd konštatuje, že nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (pozri tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

18. Na vady konania, ktoré sú uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. je dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či ich dovolateľ uplatnil alebo neuplatnil (pozri § 242 ods. 1 O.s.p.).

19. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

20. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednania vecí pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane.

21. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel ESLP k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na

odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

22. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu žalobcu doručenému súdu prvej inštancie 26. mája 2015 (č. l. 100 spisu) sa písomne vyjadrila žalovaná 2/ podaním doručeným súdu prvej inštancie 6. augusta 2015 (č. l. 106 spisu), žalobca ale nemal možnosť sa o tomto vyjadrení žalovanej 2/ k jeho odvolaniu dozvedieť a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, pretože súd mu toto vyjadrenie žalovanej 2/ k jeho odvolaniu nedoručil. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia žalovanej 2/ žalobcovi došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

23. Skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Dovolaciemu súdu preto neostalo iné, než rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 450 C.s.p.).

24. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

25. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.